Verslag

RESULTATEN
CONSULTATIE OVER SCHIPHOL UITHOORN

Datum
Februari 2025

In dit verslag

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

1.1 Aanpak van de consultatie *3*

1.2 De vragenlijst *3*

1.3 Achtergrond van de respondenten *4*

2. Resultaten **6**

2.1 Resultaten vraag 1 ..... *6*

Wat betekent Schiphol voor u? *6*

2.2 Resultaten vraag 2 ..... *8*

Heeft u last van vliegtuigen? *8*

2.3 Resultaten vraag 3 ..... *9*

Op welke tijden heeft u de meeste last? *9*

2.4 Resultaten vraag 4 ..... *11*

Waarvan heeft u het meeste last? *11*

2.5 Resultaten vraag 5 ..... *13*

2.6 Resultaten vraag 6 ..... *14*

2.7 Resultaten vraag 7 ..... *15*

2.8 Resultaten vraag 8 ..... *16*

1. Inleiding

In juli 2019 vroegen we de inwoners van Uithoorn hoe zij over Schiphol dachten. Deze consultatieronde leverde interessante inzichten op, die we de afgelopen jaren hebben gebruikt in de gesprekken met Schiphol, het Rijk en andere partijen. Vlak na de consultatie in 2019 brak corona uit en nam het aantal vliegbewegingen tijdelijk sterk af. Inmiddels zitten we weer dichterbij het aantal vliegbewegingen van 2019. In 2019 bedroeg het aantal vliegtuigbewegingen op Schiphol 496.826 en in 2024 473.814, nog altijd 23.000 minder dus.

Tijd om te bekijken hoe onze inwoners in 2024 over Schiphol denken. Of meer specifiek een beeld te krijgen van de overlast die zij nu ervaren, maar ook van de voordelen die zij zien bij deze grote buur. De antwoorden van onze inwoners zijn belangrijk om de argumenten voor minder overlast en een betere leefomgeving voor alle inwoners van Uithoorn en de Kwakel te onderbouwen.

1.1 Aanpak van de consultatie

De gemeente hecht veel waarde aan de mening van haar inwoners. Uithoorn heeft hier een platform voor ingericht: Uithoorndenktmee.nl. Met dit instrument kan onder andere op redelijk eenvoudige wijze een vragenlijst onder inwoners uitgezet worden. Het is een makkelijke tool om in korte tijd veel input op te halen over hoe onze inwoners over een onderwerp denken. Om breed de aandacht te vestigen op de consultatie over Schiphol is gebruik gemaakt van diverse media en instrumenten.

1.2 De vragenlijst

De vragenlijst bevatte de volgende vragen:

Vraag 1. Wat betekent Schiphol voor u?
Vraag 2. Heeft u last van vliegtuigen?
Vraag 3. Op welke tijden heeft u de meeste last?
Vraag 4. Waarvan heeft u het meeste last?
Vraag 5. Minister Madlener heeft nieuwe maatregelen aangekondigd om de overlast voor omwonenden te verminderen. Wat vindt u van deze maatregelen?
Vraag 6. Het vorige kabinet was voorstander van een grotere krimp van Schiphol. Het huidige kabinet wil inzetten op stillere vliegtuigen en een kleinere krimp. Het kabinet wil de netwerkkwaliteit van Schiphol behouden. En Schiphol mogelijk verder laten groeien. Waar hoopt u dat het huidige kabinet op focust als het om Schiphol gaat?
Vraag 7. Welke maatregelen zijn nodig om de overlast door Schiphol aantoonbaar te verminderen?
Vraag 8. In Uithoorn staan meetpunten van Sensornet. Wist u dit?
Vraag 9. Vul hier uw postcode in.

In de bijlage vindt u de hele vragenlijst.

Bij de meerkeuzevragen is ervoor gekozen om het aantal antwoorden te maximaliseren tot twee of drie. De reden hiervoor is dat als respondenten alle antwoorden aankruisen, het nog weinig zegt over wat voor hen de belangrijkste punten zijn. Niet alle respondenten hebben zich beperkt tot het gevraagde aantal antwoorden. Bij het invullen van de vragenlijst kon door de respondenten geen

prioriteit worden aangebracht binnen hun selectie van antwoorden. Hierdoor konden bij de verwerking niet simpelweg de eerste drie antwoorden worden overgenomen om tot een maximum van drie te komen. Daarom is er in de analyse onderscheid gemaakt in enerzijds de resultaten waarbij alle respondenten zijn opgenomen en anderzijds waarbij respondenten die zich hebben beperkt tot het geven van drie antwoorden zijn opgenomen. Waar deze twee groepen significant in reacties van elkaar afweken zijn beide opgenomen.

1.3 Achtergrond van de respondenten

Het onderzoek was gericht op inwoners en ondernemers uit Uithoorn en De Kwakel. In de vragenlijst is gevraagd om ook de postcode in te vullen. In onderstaand kaartje van de gemeente Uithoorn zijn de postcodegebieden aangegeven. De postcodegebieden komen niet geheel overeen met de wijken in de gemeente, maar geven wel een goede indicatie

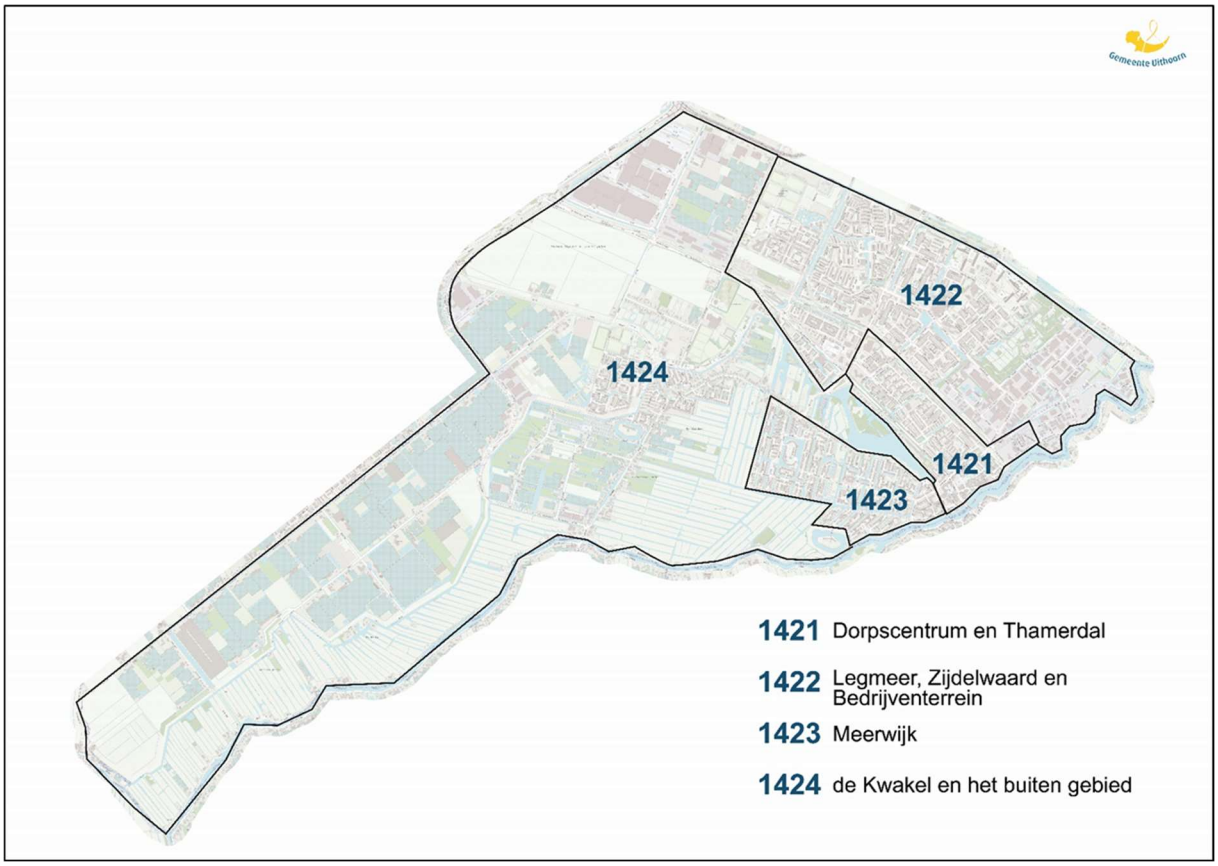

Figuur 1, postcodes in Uithoorn

1530 mensen hebben hun postcode achtergelaten. Er zijn 62 respondenten buiten de Uithoornse postcodegebieden. Deze respondenten zijn meegeteld in de resultaten, omdat er mogelijk een link is met Uithoorn of De Kwakel. Daarnaast gaat het om een relatief laag aantal.

In figuur 2 hieronder ziet u de verdeling van de percentages over de vier postcodegebieden in Uithoorn en De Kwakel. Net als in 2019, komt (bijna) de helft van de respondenten uit postcodegebied 1422.

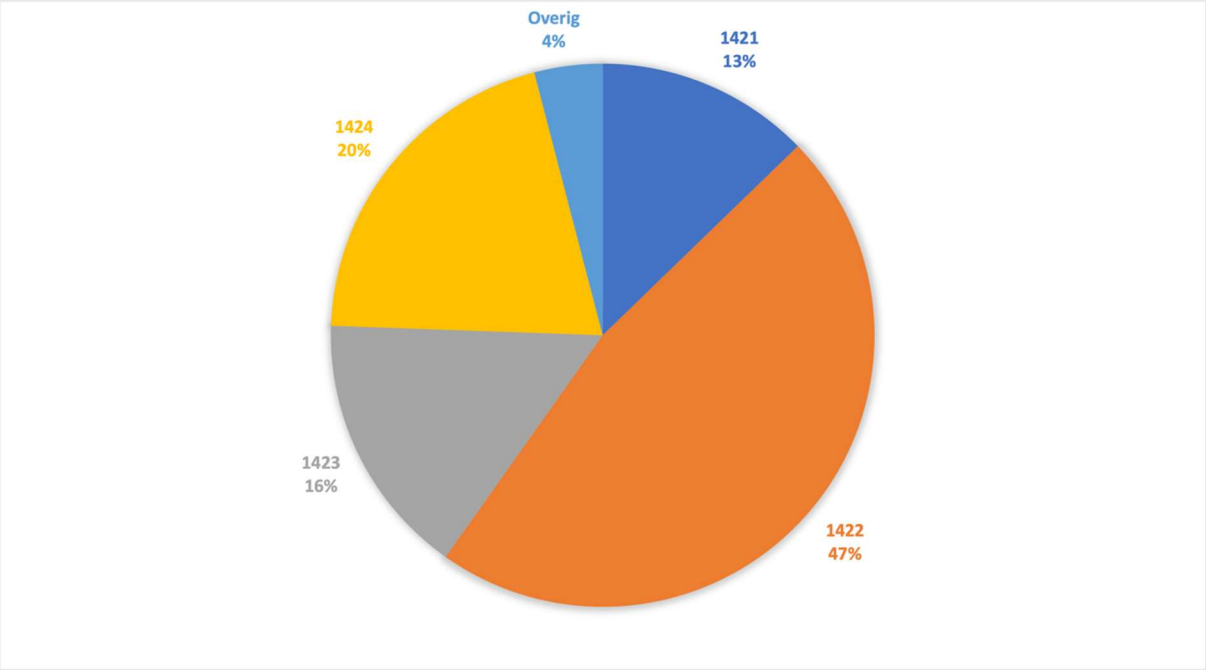

Figuur 2, percentage postcodegebieden Uithoorn

Wanneer het aantal respondenten wordt afgezet tegen het aantal inwoners in een wijk, blijkt dat het aantal respondenten in De Kwakel relatief hoog is.

2. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd. De resultaten worden per vraag weergegeven.

2.1 Resultaten vraag 1

Wat betekent Schiphol voor u?

Met deze vraag onderzoeken wij wat Schiphol betekent voor bewoners en ondernemers in Uithoorn en De Kwakel. Respondenten konden hier hun top 3 aanvinken.

Note: de antwoorden Lawaai (geluidsoverlast) en toenemende zorgen over mijn gezondheid of die van mijn familieleden zijn per ongeluk als één antwoord opgenomen in de vragenlijst. We weten uiteraard niet wat dit met de resultaten doet.

- Makkelijk dat ik zo dichtbij woon als ik wil vliegen
- Mijn bedrijf is afhankelijk van Schiphol
- Mijn werk is afhankelijk van Schiphol
- Lawaai (geluidsoverlast)
- Toenemende zorgen over mijn gezondheid of die van mijn familieleden
- Verslechtering van mijn woongenot
- Economische motor voor Nederland
- Werkgelegenheid voor de regio
- Niets
- Anders, namelijk:
    - (maximaal 3 regels)

De verdeling over alle antwoorden is als volgt:

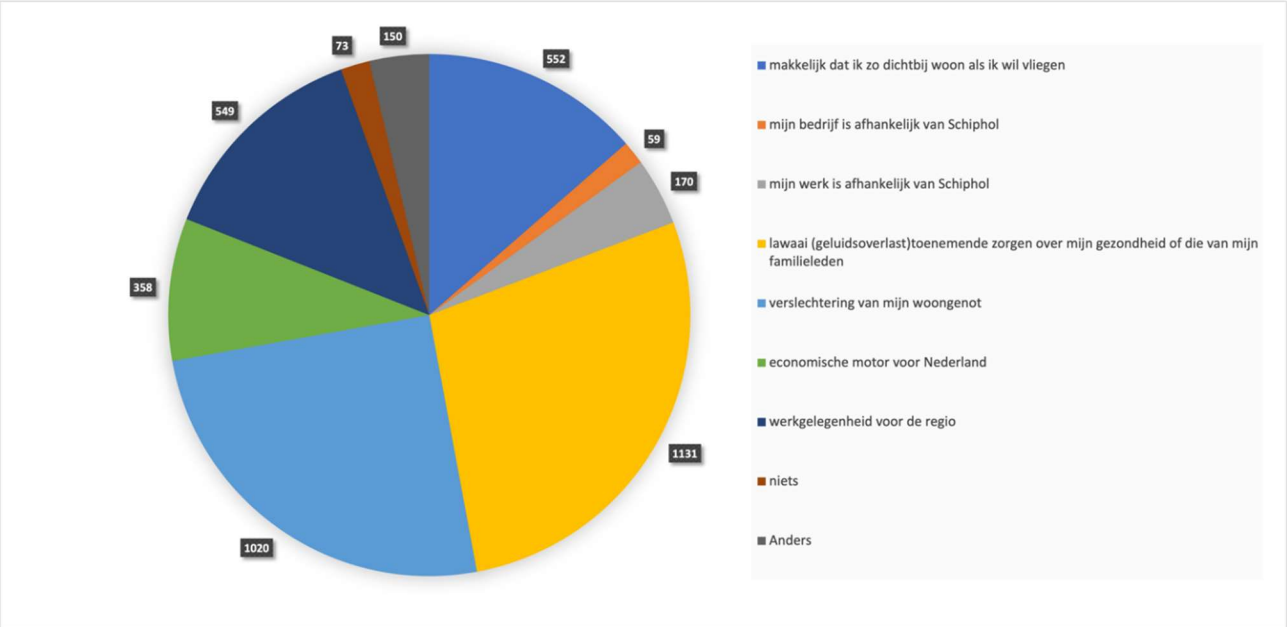

Figuur 3, wat betekent Schiphol voor u?

De top 5 antwoorden op vraag 1 ziet er als volgt uit.

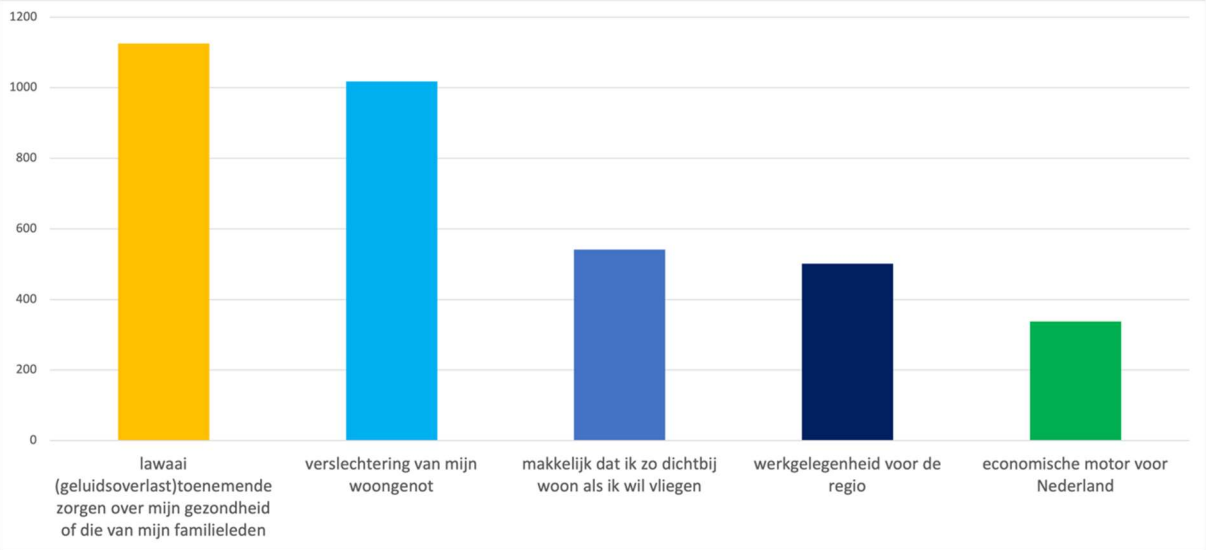

Figuur 4, Top 5 van 'Wat betekent Schiphol voor u?'

116 van de 1609 respondenten hebben meer dan drie antwoorden gegeven bij deze vraag. De volgorde bij een maximum van drie antwoorden wijkt niet van af van bovenstaande top 5.

Onder de categorie 'anders' konden respondenten vrij schrijven (met een maximum van drie regels). Bij de categorie 'anders' heeft het merendeel negatieve aspecten genoemd of een toelichting gegeven op zijn/ haar andere antwoorden. Lawaai, gezondheid en woongenot kwamen in diverse bewoordingen bij de categorie 'anders' het meeste voor. Positieve antwoorden in deze categorie waren onder andere 'vliegtuig spotten/ hobby'.

De respondenten gaven in 53% van de antwoorden een negatieve associatie, namelijk lawaai, zorgen over gezondheid en verslechtering woongenot. Dit komt overeen met de bevindingen uit 2019. Maar Schiphol roept bij de respondenten ook andere associaties op. Ze zijn bijvoorbeeld met hun bedrijf of werk afhankelijk van Schiphol (5,6% van de antwoorden). Er is ook een groep die vooral voordelen ziet in Schiphol; 13,6% van de antwoorden luidt 'makkelijk dat ik zo dichtbij Schiphol woon als ik wil vliegen'. Schiphol wordt ook gezien als economische motor voor Nederland (8,8% van de antwoorden) en als belangrijke factor in werkgelegenheid voor de regio (13,5% van de antwoorden).

2.2 Resultaten vraag 2

Heeft u last van vliegtuigen?

Hier konden de respondenten aangeven wat voor hun van toepassing was

- ja, ik heb last van vliegtuigen, door naar vraag 3
- neutraal, ik ben eraan gewend en stoor mij er niet aan, door naar vraag 4
- nee, ik heb geen last van vliegtuigen, door naar vraag 5

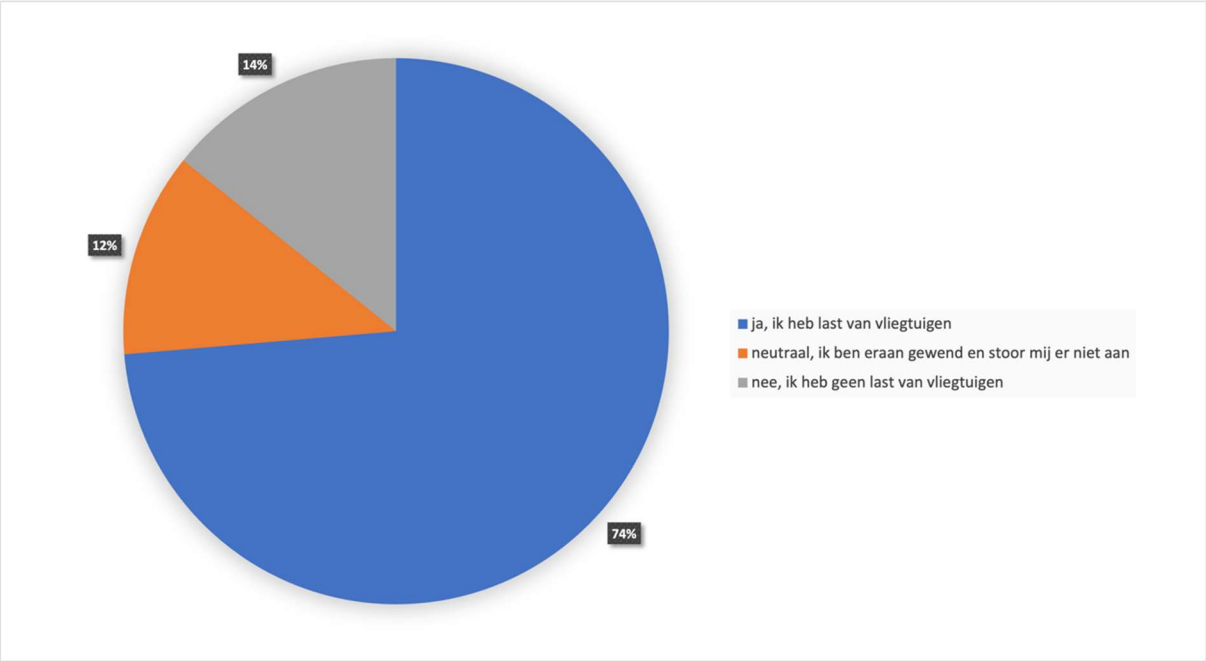

Figuur 5, heeft u last van vliegtuigen?

Bijna driekwart van de respondenten (74%) geeft aan last te hebben van vliegtuigen, 14% heeft geen last van vliegtuigen en 12% geeft aan gewend te zijn aan de vliegtuigen en zich er niet aan te storen. Hier zien we een licht verschuiving ten opzichte van 2019. Toen gaf 83% aan last te hebben van vliegtuigen en 6% geen last.

In de volgende vragen gaan we dieper in op de tijdstippen waarop overlast wordt ervaren en waarvan men het meeste last heeft.

2.3 Resultaten vraag 3

Op welke tijden heeft u de meeste last?

Kunt u aangeven op welke tijden u, of uw gezinsleden, het meeste last ervaren? Hieronder staat een lijst met tijdstippen. U kunt hier 2 tijden aanvinken waarop u de meeste last heeft.

- vluchten tussen 07.00 en 19.00 uur
- vluchten tussen 07.00 en 10.00 uur op zaterdag en zondag
- vluchten tussen 19.00 en 23.00 uur
- vluchten tussen 23.00 en 07.00 uur (nachtvluchten)
- vluchten tussen 0.00 en 5.00 uur (nachtvluchten)
- vluchten op andere tijden

In de figuur hieronder ziet u dat de meeste overlast overdag wordt ervaren, tussen 07.00 uur en 19:00 uur (een periode van 12 uur) en vrijwel evenveel in de avond tussen 19:00 - 23.00 uur (een periode van vier uur). Daaropvolgend komt de periode in de weekenden tussen 07.00 uur en 10.00 uur in de ochtend. Bijna 60% van de respondenten die bij vraag 2 ‘ja’ heeft ingevuld, geeft als eerste antwoord dat vluchten tussen 07.00 en 19.00 uur voor de meeste overlast zorgen. Figuur 7 laat de top drie van tijden waarop men het meeste overlast ervaart zien.

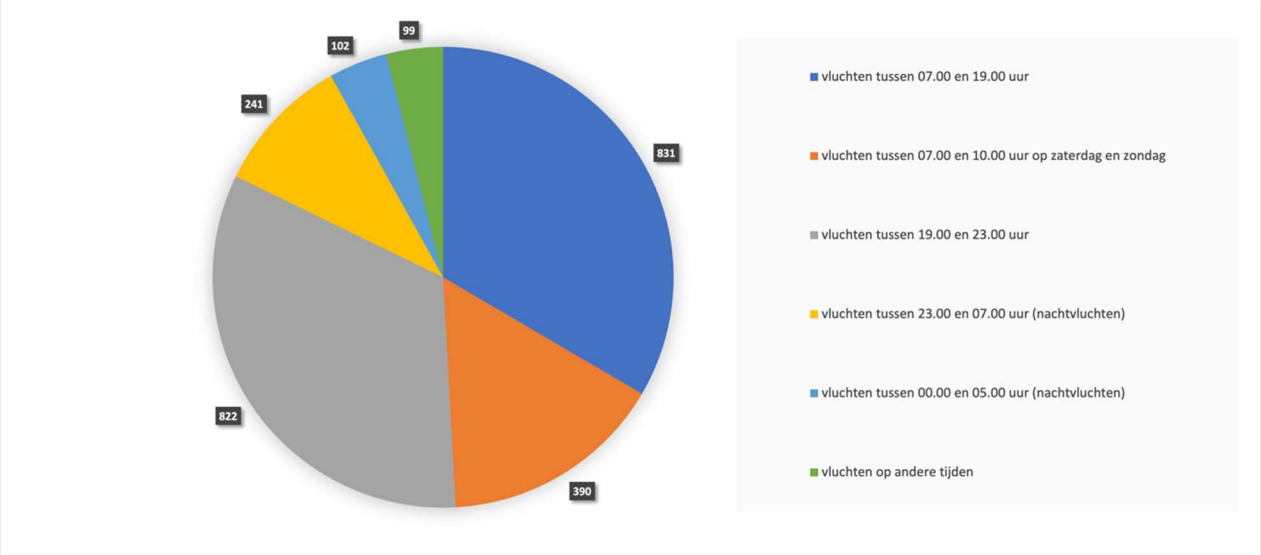

Figuur 6, op welke tijden heeft u de meeste last?

Figuur 7, top 3 van tijden waarop men het meeste last heeft van vliegtuigen

2.4 Resultaten vraag 4

Waarvan heeft u het meeste last?

Kunt u aangeven waar u het meeste last van heeft? Hieronder staat een lijst met oorzaken. U kunt hier 3 oorzaken aanvinken waarvan u het meeste last heeft.

- vliegtuigen die opstijgen
- vliegtuigen die landen
- vrachtvluchten
- het aantal vliegtuigen
- steeds minder rustmomenten
- de bocht boven Uithoorn
- laagvliegende vliegtuigen
- vliegtuiglawaai in huis
- vliegtuiglawaai in de tuin
- vliegtuiglawaai op het werk
- vliegtuiglawaai op andere locaties
- trillingen door overvliegende vliegtuigen
- stank van kerosine
- Anders, namelijk:

Hieronder ziet u een overzicht van de oorzaken waarvan de respondenten aangeven het meeste last te hebben.

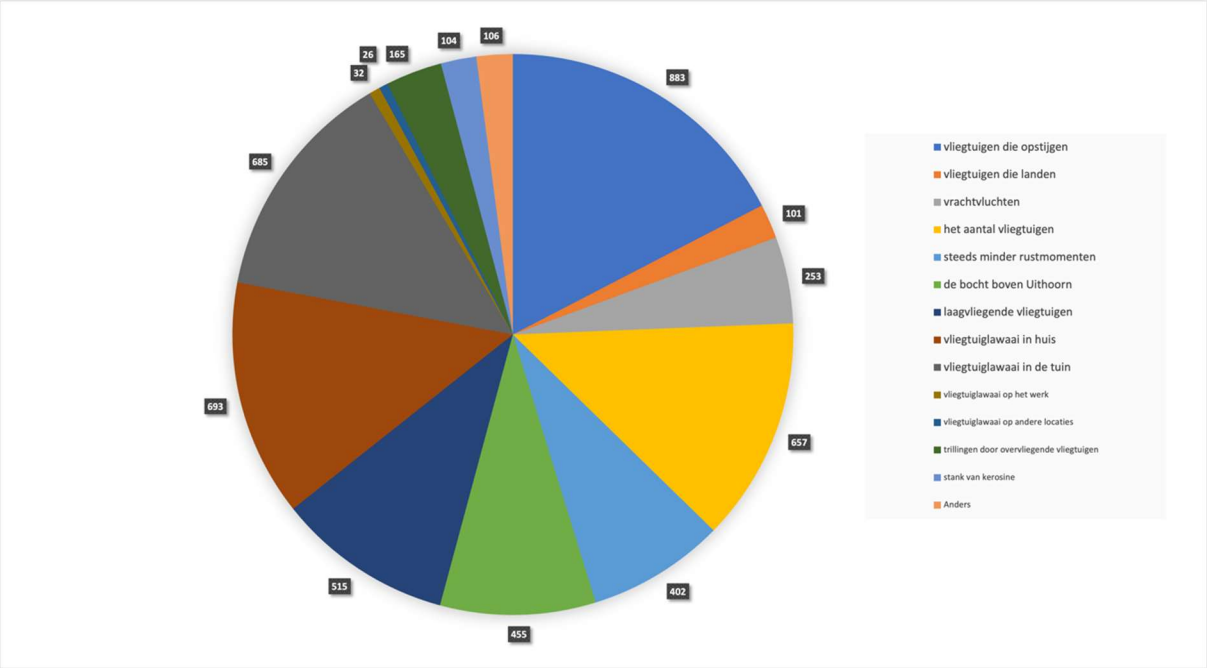

Figuur 8, waar heeft u het meeste last van?

Vliegtuigen die opstijgen veroorzaken het meeste last. Als we kijken naar de top 5 van alle antwoorden (figuur 9), dan zien we dat naast de vliegtuigen die opstijgen mensen vooral last hebben van het lawaai (in huis en in de tuin) en het aantal vliegtuigen. Laagvliegende vliegtuigen worden ook als oorzaak voor overlast genoemd. De bocht boven Uithoorn en steeds minder rustmomenten volgen op de zesde en zevende plek. Een aantal mensen heeft bij anders ook wat opmerkingen

meegegeven. We zien daar bijvoorbeeld dat mensen aangeven last te hebben van fijnstof, maar we zien ook respondenten die aangeven helemaal geen last te ervaren.

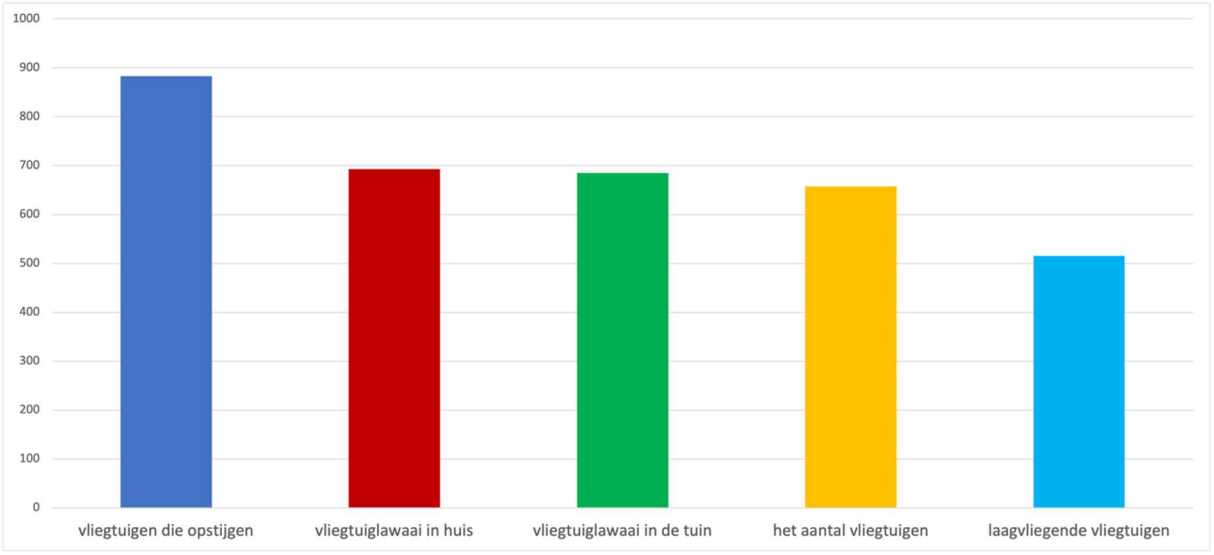

Figuur 9, top 5 van oorzaken bij meer dan drie antwoorden

Als we kijken naar de top 5 van de eerste drie antwoorden (figuur 10) dan zien we dezelfde antwoorden, maar dan in een net iets andere volgorde. De vliegtuigen die opstijgen staat ook in dit overzicht bovenaan, gevolgd door het aantal vliegtuigen, de overlast in en om huis en laagvliegende vliegtuigen. Als we dit vergelijken met 2019 dan zien we veel overeenkomsten. Alleen laagvliegende vliegtuigen is nieuw in de top 5.

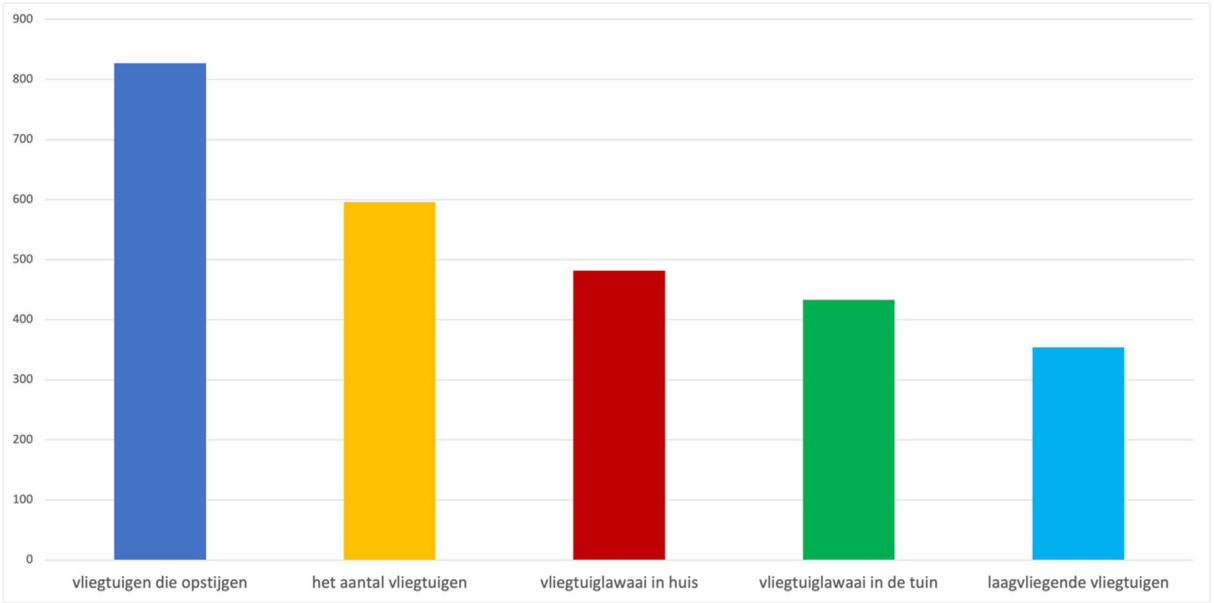

Figuur 10, top 5 van oorzaken bij drie antwoorden

2.5 Resultaten vraag 5

Minister Madlener heeft nieuwe maatregelen aangekondigd om de overlast voor omwonenden te verminderen. Wat vindt u van deze maatregelen? [1]

Minister Madlener verwacht met een kleinere krimp (485.000 i.p.v. 440.000 vluchten) en stillere vliegtuigen de overlast voor omwonenden te verminderen. Wat verwacht u van deze maatregelen? *

- Ik verwacht dat deze maatregelen de overlast voldoende verminderen
- Ik verwacht niet dat deze maatregelen de overlast voldoende verminderen
- Anders, namelijk:

Wilt u een toelichting op uw antwoord geven in maximaal 3 regels?

In de figuur hieronder ziet u dat er weinig vertrouwen is in de nieuwe maatregelen van minister Madlener. Bijna driekwart van de respondenten (72%) verwacht niet dat de maatregelen de overlast voldoende zullen verminderen. 17% heeft er wel vertrouwen in en verwacht dat de maatregelen de overlast voldoende zullen verminderen. Als we kijken naar de opmerkingen die bij de derde antwoordmogelijkheid gegeven konden worden (anders, namelijk…) dan valt op dat daar reacties van respondenten tussen zitten die aangeven helemaal geen overlast te ervaren (circa 5%).

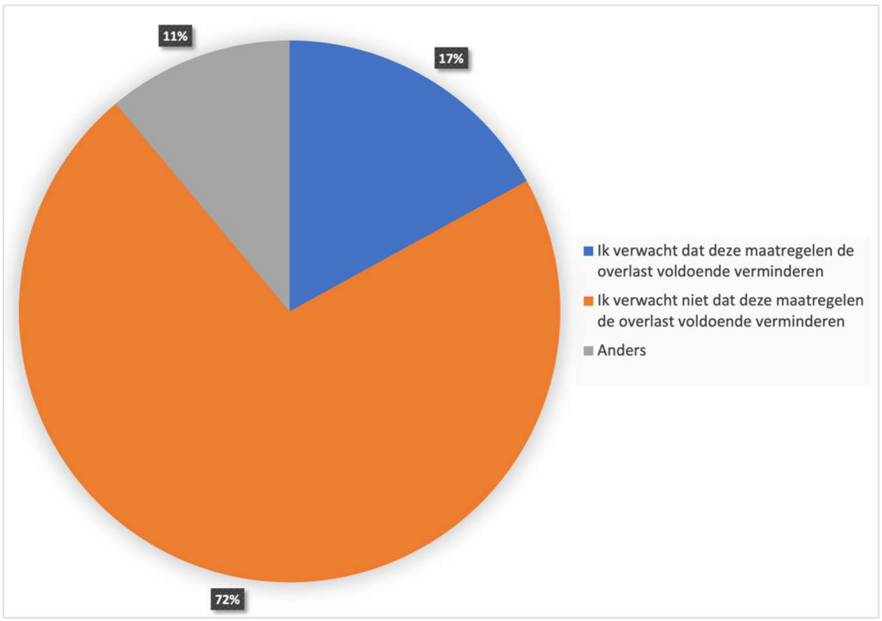

Figuur 11, wat verwacht u van de nieuwe maatregelen?

[1] Inmiddels is het streven 478.000 vluchten

2.6 Resultaten vraag 6

Ontwikkeling Schiphol

Het vorige kabinet was voorstander van een grotere krimp van Schiphol. Het huidige kabinet wil inzetten op stillere vliegtuigen en een kleinere krimp. Het kabinet wil de netwerkkwaliteit van Schiphol behouden. En Schiphol mogelijk verder laten groeien. U kunt 2 maatregelen aanvinken. Waar hoopt u dat het huidige kabinet op focust als het om Schiphol gaat? *

- Focus op de ingeslagen weg: Schiphol moet krimpen
- Focus op het beter beschermen van omwonenden
- Focus op behouden van netwerkkwaliteit van Schiphol
- Focus op groeien van Schiphol op de lange(re) termijn. Wel met stillere en schonere vliegtuigen.
- Anders, namelijk:

Wilt u een toelichting geven op uw antwoord in maximaal 3 regels?

In de figuur hieronder ziet u dat de respondenten hopen dat de focus van het kabinet komt te liggen op het beter beschermen van de omwonenden, dit antwoord is 1073 keer gegeven (52,3% van de antwoorden).

Als we kijken naar welk antwoord het meest als eerste antwoord werd ingevuld, dan zien we dat de respondenten graag de zien dat de focus ligt op de ingeslagen weg: Schiphol moet krimpen. Gevolgd door focus op het beter beschermen van de omwonenden.

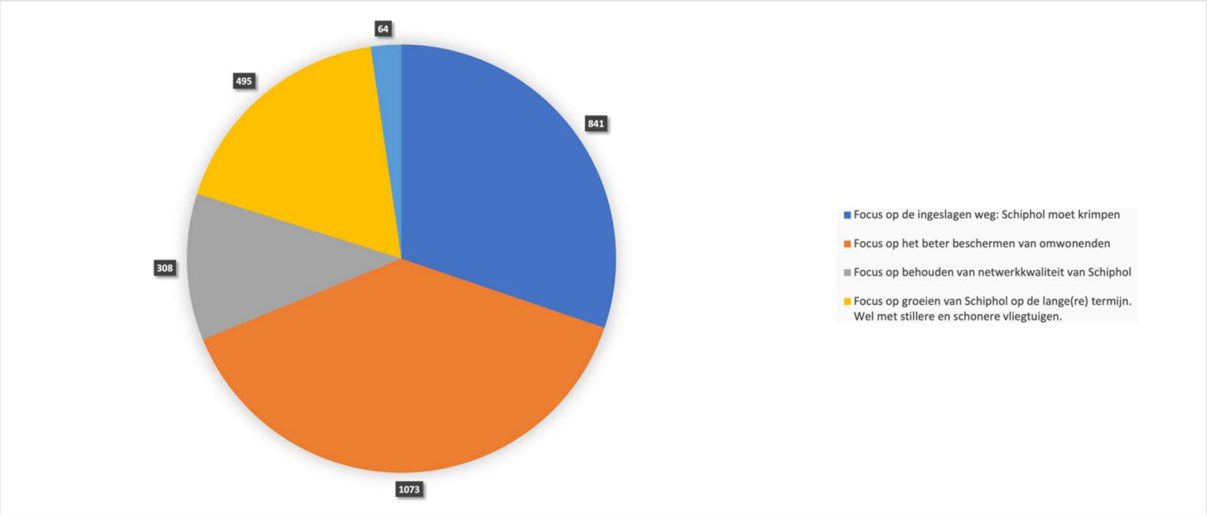

Figuur 12, waar moet volgens u de focus liggen?

2.7 Resultaten vraag 7

Welke maatregelen zijn nodig om de overlast door Schiphol aantoonbaar te verminderen?

De rechter heeft bepaald dat de minister meer moet doen om overlast voor omwonenden te verminderen. Welke maatregelen zijn wat u betreft nodig om de overlast door Schiphol aantoonbaar te verminderen? Wellicht heeft u in vraag 3 aangegeven dat u geen overlast ervaart. U hoeft deze vraag dan niet te beantwoorden, maar het mag uiteraard wel. U kunt hier uw top 3 van gewenste maatregelen aanvinken. *

- geen nachtvluchten meer over een langere periode dan 0.00 – 5.00 uur
- Aalsmeerbaan dicht op een ander moment van de dag dan 13.00 – 15.00 uur
- meer rustpauzes overdag van minimaal één uur
- sneller stijgen na start (dus hoger vliegen boven de woningen)
- geen vluchten voor 10.00 uur op zaterdag en zondag
- vermindering ultrafijnstof
- vermindering CO2
- vermindering van uitstoot van stikstof
- geen groei op de Aalsmeerbaan (route Uithoorn)
- sluiten van de Aalsmeerbaan
- geen bochten boven Uithoorn en de Kwakel
- isolatie van mijn woning
- stillere vliegtuigen
- schonere vliegtuigen
- geen van deze maatregelen zijn nodig
- Anders, namelijk:

In de figuur 13 hieronder ziet u de top 5 van maatregelen die volgens de respondenten nodig zijn om aantoonbaar te verminderen. De respondenten geven aan dat geen bochten boven Uithoorn en de Kwakel (13%) en sneller stijgen na de start (13%) twee belangrijke maatregelen zijn die de overlast aantoonbaar kunnen verminderen. Daarna volgt geen groei op de Aalsmeerbaan (11%), stillere vliegtuigen (11%) en het volledig sluiten van de Aalsmeerbaan (8%).

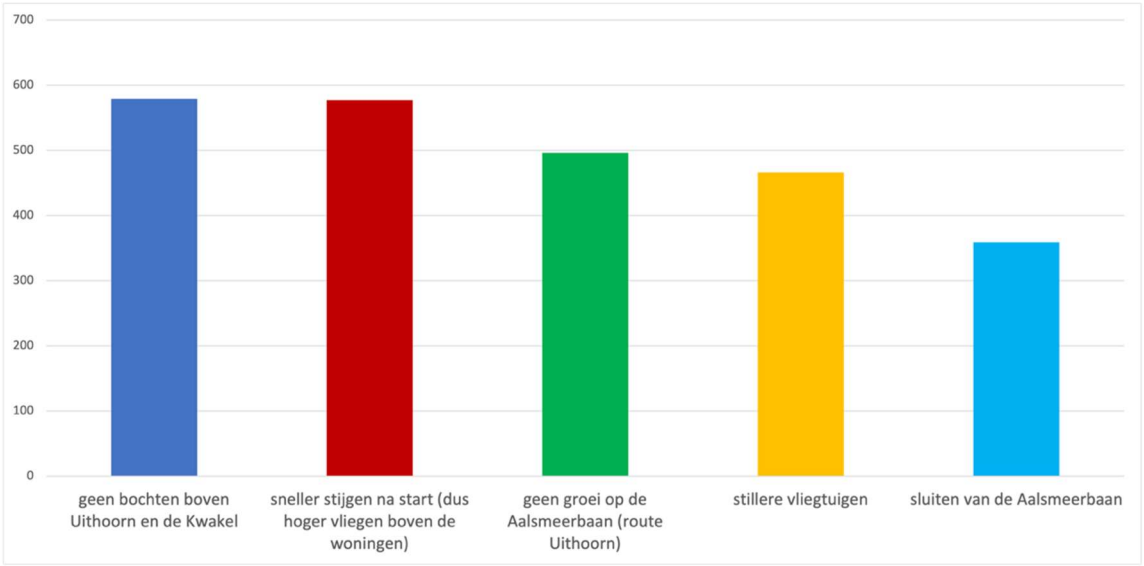

Figuur 13, welke maatregelen kunnen volgens de respondenten de overlast verminderen?

2.8 Resultaten vraag 8

In Uithoorn staan meetpunten van sensornet. Wist u dit?

Deze meten de daadwerkelijke geluidsoverlast van de vliegtuigen in onze gemeente. De metingen zijn te zien op de website van Sensornet.

- Nee, dat weet ik niet
- Ja, dat weet ik, ik kijk ook weleens op de website van Sensornet
- Ja, dat weet ik, maar ik kijk nooit op de website van Sensornet
- Ja, ik weet dat er meetpunten zijn, maar ik wist niet dat er ook een website was waar ik op kon kijken.

Wilt u een toelichting geven op uw antwoord in maximaal 3 regels?

Bijna de helft van de respondenten (46%) wist niet van de meetpunten van sensornet af. Een kleine meerderheid van de respondenten wist wel van de meetpunten af (54%). 13% kijkt weleens op de website, 16% kijkt nooit op de website en 25% wist niet dat er een website is waarop gekeken kan worden.

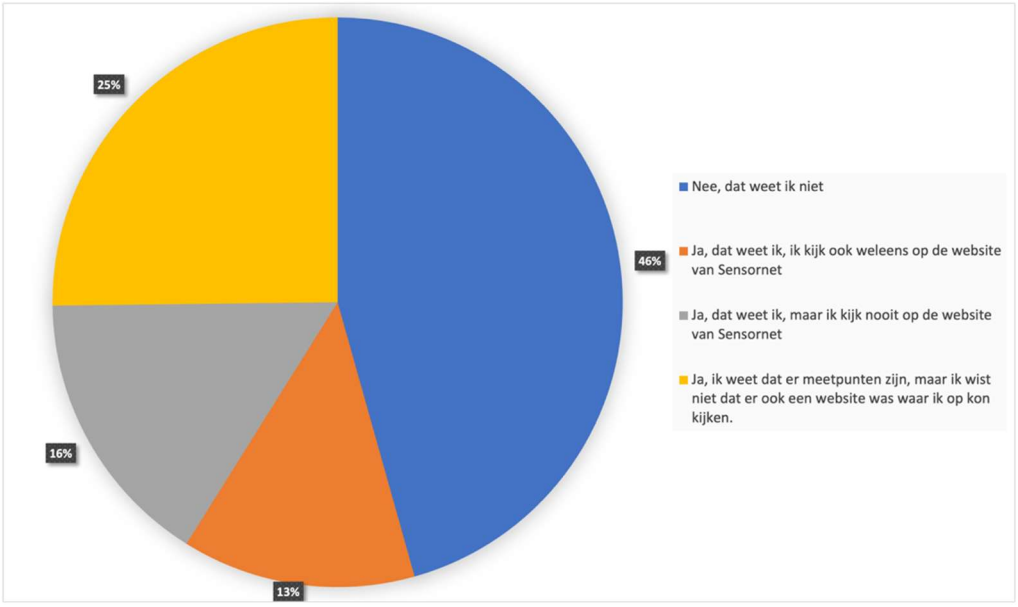

Figuur 14, bent u bekend met de meetpunten van sensornet?

Bijlage 1: Vragenlijst

1. Wat betekent Schiphol voor u?
Met deze vraag onderzoeken wij wat Schiphol betekent voor bewoners en ondernemers in Uithoorn en De Kwakel. U kunt hier uw top 3 aanvinken. *

- makkelijk dat ik zo dichtbij woon als ik wil vliegenmijn
- bedrijf is afhankelijk van Schipholmijn werk is afhankelijk van Schiphol
- lawaai (geluidsoverlast)
- toenemende zorgen over mijn gezondheid of die van mijn familieleden
- verslechtering van mijn woongenot
- economische motor voor Nederland
- werkgelegenheid voor de regio
- niets
- Anders, namelijk:
- (maximaal 3 regels)

2. Heeft u last van vliegtuigen?
Geef aan wat voor u van toepassing is. *

- ja, ik heb last van vliegtuigen, door naar vraag 3
- neutraal, ik ben eraan gewend en stoor mij er niet aan, door naar vraag 4
- nee, ik heb geen last van vliegtuigen, door naar vraag 5

3. Op welke tijden heeft u de meeste last?
Kunt u aangeven op welke tijden u, of uw gezinsleden, het meeste last ervaren? Hieronder staat een lijst met tijdstippen. U kunt hier 2 tijden aanvinken waarop u de meeste last heeft.

- vluchten tussen 07.00 en 19.00 uur
- vluchten tussen 07.00 en 10.00 uur op zaterdag en zondag
- vluchten tussen 19.00 en 23.00 uurvluchten tussen 23.00 en 07.00 uur (nachtvluchten)
- vluchten tussen 0.00 en 5.00 uur (nachtvluchten)
- vluchten op andere tijden

4. Waarvan heeft u het meeste last?
Kunt u aangeven waar u het meeste last van heeft? Hieronder staat een lijst met oorzaken. U kunt hier 3 oorzaken aanvinken waarvan u het meeste last heeft.

- vliegtuigen die opstijgen
- vliegtuigen die landen
- vrachtvluchten
- het aantal vliegtuigen
- steeds minder rustmomenten
- de bocht boven Uithoorn
- laagvliegende vliegtuigen
- vliegtuiglawaai in huis
- vliegtuiglawaai in de tuin
- vliegtuiglawaai op het werk
- vliegtuiglawaai op andere locaties

trillingen door overvliegende vliegtuigen
stank van kerosine
Anders, namelijk:
(maximaal 3 regels)

5. Minister Madlener heeft nieuwe maatregelen aangekondigd om de overlast voor omwonenden te verminderen. Wat vindt u van deze maatregelen?
Minister Madlener verwacht met een kleinere krimp (485.000 i.p.v. 440.000 vluchten) en stillere vliegtuigen de overlast voor omwonenden te verminderen. Wat verwacht u van deze maatregelen? *

Ik verwacht dat deze maatregelen de overlast voldoende verminderen
Ik verwacht niet dat deze maatregelen de overlast voldoende verminderen
Anders, namelijk:

Wilt u een toelichting op uw antwoord geven in maximaal 3 regels?

6. Ontwikkeling Schiphol.
Het vorige kabinet was voorstander van een grotere krimp van Schiphol. Het huidige kabinet wil inzetten op stillere vliegtuigen en een kleinere krimp. Het kabinet wil de netwerkkwaliteit van Schiphol behouden. En Schiphol mogelijk verder laten groeien. U kunt 2 maatregelen aanvinken. Waar hoopt u dat het huidige kabinet op focust als het om Schiphol gaat? *

Focus op de ingeslagen weg: Schiphol moet krimpen
Focus op het beter beschermen van omwonenden
Focus op behouden van netwerkkwaliteit van Schiphol
Focus op groeien van Schiphol op de lange(re) termijn. Wel met stillere en schonere vliegtuigen.
Anders, namelijk:

Wilt u een toelichting geven op uw antwoord in maximaal 3 regels?

7. Welke maatregelen zijn nodig om de overlast door Schiphol aantoonbaar te verminderen?
De rechter heeft bepaald dat de minister meer moet doen om overlast voor omwonenden te verminderen. Welke maatregelen zijn wat u betreft nodig om de overlast door Schiphol aantoonbaar te verminderen? Wellicht heeft u in vraag 3 aangegeven dat u geen overlast ervaart. U hoeft deze vraag dan niet te beantwoorden, maar het mag uiteraard wel. U kunt hier uw top 3 van gewenste maatregelen aanvinken. *

geen nachtvluchten meer over een langere periode dan 0.00 – 5.00 uur
Aalsmeerbaan dicht op een ander moment van de dag dan 13.00 – 15.00 uur
meer rustpauzes overdag van minimaal één uur
sneller stijgen na start (dus hoger vliegen boven de woningen)
geen vluchten voor 10.00 uur op zaterdag en zondag
vermindering ultrafijnstof
vermindering CO2
vermindering van uitstoot van stikstof
geen groei op de Aalsmeerbaan (route Uithoorn)
sluiten van de Aalsmeerbaan

geen bochten boven Uithoorn en de Kwakel
isolatie van mijn woning
stillere vliegtuigen
schonere vliegtuigen
geen van deze maatregelen zijn nodig
Anders, namelijk:

Wilt u een toelichting geven op uw antwoord in maximaal 3 regels?

8. In Uithoorn staan meetpunten van Sensornet.
Deze meten de daadwerkelijke geluidsoverlast van de vliegtuigen in onze gemeente. De metingen zijn te zien op de website van Sensornet. Wist u dit? *

Nee, dat weet ik niet
Ja, dat weet ik, ik kijk ook weleens op de website van Sensornet
Ja, dat weet ik, maar ik kijk nooit op de website van Sensornet
Ja, ik weet dat er meetpunten zijn, maar ik wist niet dat er ook een website was waar ik op kon kijken.

9. Vul hier uw postcode in.
We willen graag weten uit welke wijken in Uithoorn en De Kwakel de reacties komen, daarom vragen we naar uw postcode. *

10. Wilt u kans maken op het boek 'Leven onder het luchtruim'?

We verloten 5 exemplaren van dit boek. Wilt u kans maken? Vul dan uw e-mailadres in. Uw mailadres wordt alleen gebruikt om u te laten weten of u hebt gewonnen.